

Indraget "direkttåg" 984 Örebro–Eskilstuna–Stockholm

- Rapport från Öppet pendlarmöte 7 mars
- Föreningen TIM-pendlares uppfattning

Här ges dels en sammanfattning om vad som sades vid det öppna pendlarmötet i Kollektivtrafikens hus den 7 mars, dels föreningen TIM-Pendlares uppfattning om den regionala tågtrafiken, och då särskilt om det indragna "direkttåget".

Bakgrund

Det har länge funnits ett direkttåg (tåg nr 984) på morgnarna från Eskilstuna in mot Stockholm; under åren 2013–2016 även från Örebro.

Restiden från Eskilstuna till Stockholm har varierat några minuter genom åren, men har de senaste åren varit runt 50 minuter. Från Örebro har restiden varit c:a 1 tim 35 min.

Detta tidigare direkttåg på Svealandsbanan har i regel varit helt eller nära fullbesatt från Eskilstuna, d.v.s. antalet resande har varit mellan 400 och 500. Tåget gav en resmöjlighet som var mycket attraktiv och uppskattad. Det bidrog till att ett betydande antal personer valde att tågpendla från Örebro och Eskilstuna till Stockholm.

Från december 2016 (T17) har detta direkttåg slopats. Istället erbjuds tåg som gör uppehåll på alla mellanstationer. Restiden från Eskilstuna har förlängts med 17 minuter och från Örebro med 29 minuter. Det innebär en restidsförlängning med över 30 %. En sådan ökning av restiden leder erfarenhetsmässigt till ett resandebortfall på 25–30 % för den grupp som berörs.

Otaliga är de starkt kritiska meddelanden och samtal som kommit TIM-Pendlares styrelse till del. Åtskilliga personer har sagt att de kommer att sluta tågpendla som följd av förändringen.

Sammanfattning av pendlarmötet 7 mars

Föreningen TIM-Pendlare arrangerade ett öppet pendlarmöte i Kollektivtrafikens hus i Stockholm den 7 mars. Deltog gjorde resenärer/pendlare samt företrädare från MÅLAB, regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) i Sörmland, SJ AB samt representanter för föreningen TIM-Pendlares styrelse.

Föreningens ordförande Christer Jerström hälsade välkommen till mötet. Han konstaterade att uppslutningen kunde ha varit bättre. Christer redogjorde för de starkt negativa synpunkter som kommit från drabbade resenärer som nyttjat direkttåget. Individuella resande har även kontaktat politiker och kollektivtrafikens tjänstemän i bl.a. Eskilstuna.

En stor del av mötet ägnades åt att MÅLAB redogjorde för bakgrunden till det indragna direkttåget. MÅLAB:s representanter anförde bl.a. följande:

- Det finns ett politiskt beslut om att det ska finnas en stomtrafik med 30-minuters intervall i rusningstid, med enhetliga uppehållsmönster och stopp vid samtliga stationer. Den nya tidtabellen är ett led i denna strävan och ger förbättringar för resande från Strängnäs, Läggesta, Nykvarn och Kungsör som tidigare har haft glesare trafik. Man ville även ha bättre förbindelser med Arlanda genom att vissa tåg från Svealandsbanan kör direkt till och från Arlanda utan att resande ska behöva byta tåg i Stockholm.
- MÅLAB medgav att resultatet blivit en förlängning av restiden till Stockholm för dem som utnyttjat direkttåg 984 från Örebro och Eskilstuna. Trafiken på Svealandsbanan har dock fortfarande tillräcklig kapacitet. Enligt preliminära mätningar från SJ för de två första månaderna i år så ökade trafiken totalt sett efter förändringarna. (Föreningen tolkar detta som att minskningen av resenärer från Örebro och Eskilstuna kompenseras av ökat resande från de stationer som fått fler tågavgångar. Hur trafiken utvecklas över längre tid återstår att se).

- MÄLAB hade förutsett att de som tidigare reste med tåg 984 inte skulle gilla förändringen, men ansåg att andra nämnda fördelar vägde tyngre.
- Utöver ovan nämnda regelbundna stomtrafik har MÄLAB ambitionen att långsiktigt även erbjuda snabbare direkttåg med färre uppehåll mellan större regioncentra. Vad gäller restider så är MÄLAB:s mål att dessa generellt ska kortas. Några konkreta löften gavs dock inte. SJ har inte heller från MÄLAB fått någon beställning på att undersöka möjligheterna att ta fram en tidtabell som även inkluderar ett bevarat direkttåg. Först när infrastrukturen byggts ut och nya tåg levererats avser MÄLAB titta på att införa nya direkttåg.
- MÄLAB informerade vidare om att man kommer fortsätta att utöka trafiken på linjerna i Mälardalen. Den utbyggnaden kommer initialt att mest handla om att täppa igen luckor i trafiken (kvällar, helger, mitt på dagen), snarare än fler avgångar i rusningstid. Detta beror till viss del även på den i högtrafik hårt belastade infrastrukturen.
- MÄLAB visade även upp skisser av sina nya beställda tågfordon. Bilderna mottogs positivt av publiken och de närvarande uttryckte förhoppningar om att tågen ska leva upp till förväntningarna. De nya tågen väntas komma i trafik successivt 2019–2021.

Från närvarande resenärer och från föreningens sida vidhölls kritiken mot att direkttåget dragits in. Se föreningens samlade uppfattning i nästa avsnitt nedan.

SJ uttalade vid mötet att de skulle se över möjligheten att åstadkomma en snabbare förbindelse norr om Mälaren för resande till och från Örebro. (SJ har dock senare sagt att man inte anser det vara möjligt att planera för ett sådant ”direktåg” 2018, p.g.a. svårigheten att hitta lämpliga tidskanaler förbi den del av Mälärbanan som är enkelspårig). Ett sådant snabbare tåg från Örebro via Västerås förbättrar dock inte situationen för pendlare från Eskilstuna.

Mötet avslutades med att ordföranden tackade dem som kommit.

Föreningen TIM-Pendlares uppfattning om tågtrafiken

Föreningen ser positivt på att en regelbunden stomtrafik anordnas, med uppehåll på alla stationer. Vidare, tätare trafik under dagtid är viktigt för att det s.k. familjepusslet ska fungera, ibland med oregelbundna hämtningar på skola och förskola. Flera avgångar under kvällstid och helger ger ökade möjligheter att ta del av nöjes- och kulturliv samt att arbeta på icke-standard arbetstider. Detta bidrar till en integration av och en ökad konkurrenskraft för Mälaregionen.

Snabba direkttåg mellan regionala centra utgör dessutom en av flera viktiga insatser för att få en effektiv gemensam arbetsmarknad i regionen. Detta är också i linje med MÄLAB:s egna långsiktiga mål.

- Pendlare bygger sin tillvaro på att pendlingen fungerar i det vardagliga familjepusslet. Det bör finnas mycket starka skäl för att motivera att man tar bort tåg som är viktiga för pendlarna, som de vant sig vid och till stor del inrättat sitt liv efter. Införande av regelbunden stomtrafik är enligt föreningens uppfattning inte ett rimligt skäl att ta bort andra tåg som funnits i årtal och som är uppskattade av resenärerna!
- Även om införande av helt nya tåglägen för direkttåg inte har högsta prioritet just nu, så borde enligt föreningens uppfattning befintliga direkttåg ha behållits. Direkttåget från Örebro och Eskilstuna till Stockholm bör snarast återinsättas! Detta har föreningen och individuella resenärer länge påtalat.
- Beslutet att inte försöka få fram tidtabeller som både inkluderar bevarat direkttåg och utökat utbud för stationer med gles trafik är ett beslut på politisk nivå. Vi uppmanar alla drabbade pendlare att ställa frågan direkt till Era politiker om varför inget görs.

- Föreningen anser dessutom att lägre priser på regelbundet resande är ett annat verksamt medel för att stärka den gemensamma regionen. Idag har Mälardalen betydligt högre kostnader för pendling till arbete och studier än vad andra jämförbara regioner i Sverige har. Detta medför bl.a. att låginkomsttagare har svårt att ekonomiskt motivera att ta arbete på annat håll. Studiependling hämmas också. Priserna bör sänkas!

För föreningen TIM-Pendlare 2017-05-09

Per-Anders Staav

Ordförande